

JAVNA IZJAVA AKADEMSKEGA DRUŠTVA PRAVNIK ob odzivih na blagoslov nove Podružnične osnovne šole Polica

Akademsko društvo Pravnik izraža zaskrbljenost zaradi tona razprave, ki se v zvezi z blagoslovom prostorov Podružnične osnovne šole Polica odvija v sferi splošne javnosti in v sferi državne oblasti. Akademsko društvo Pravnik nasprotuje prikrojenim in neprepričljivim razlagam načela ločitve cerkva in drugih verskih skupnosti od države, ki so očitno podane z namenom izločitve določenih cerkva in drugih verskih skupnosti iz javnega življenja.

Načela ločitve cerkva in drugih verskih skupnosti od države ni moč razlagati na način, da bi to pomenilo njihovo izločitev iz družbe. Da je vključevanje verske tradicije v javno oziroma celo državno sfero povsem dopustno, je v odločbi U-I-67/14-11 z dne 19. 1. 2017 zelo jasno povedalo že Ustavno sodišče. Po mnenju Ustavnega sodišča je namreč povsem dopustno, da so npr. dela prosti dnevi določeni na podlagi tradicionalno uveljavljenega obhajanja verskih praznikov. Ustavno sodišče pa je v odločbi U-I-92/07 z dne 15. 4. 2010 tudi zapisalo, da verska in svetovnonazorska nevtralnost države ni ovira za sodelovanje s cerkvami in drugimi verskimi skupnostmi.

Ustavno sodišče je v odločbi Rm-1/02 z dne 19. 11. 2003 opredelilo bistvene sestavine načela ločitve države in verskih skupnosti, ki so: (1) da se država ne veže na nobeno veroizpoved, (2) da ni državne religije ali državne cerkve in (3) da so cerkve in druge verske skupnosti v svojih zadevah samostojne. Povsem jasno je, da preprost blagoslov objekta v okviru slovesnosti ob odprtju lokalne šole nikakor ne more pomeniti vezanosti države na nobeno versko skupnost ali kakršnokoli veroizpoved oziroma opredeliti določene vere kot državne religije ali cerkve.

Ob tem je pomembno poudariti, da slovenski pravni red ne prepoveduje šolam in lokalnim skupnostim, da bi se za blagoslov šolskega objekta dogovorile s katerokoli od cerkva in drugih verskih skupnosti, če bi to ocenili kot primerno. V konkretnem primeru je blagoslov opravil predstavnik Katoliške Cerkve, ki ima na lokalnem območju daleč največ pripadnikov. V zvezi s tem je relevantna ugotovitev Ustavnega sodišča v odločbi U-I-92/07-23 z dne 15. 4. 2010, kjer je zapisalo, da je: *»razlikovanje med verskimi skupnostmi glede določenega vprašanja dopustno, če zanj obstaja razumen, stvaren, v naravi stvari utemeljen razlog.«*

Za presojanje dopustnosti blagoslova prostorov šole je prav tako relevantno razlogovanje Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) v zadevi Lautsi in drugi proti Italiji z dne 18. 3. 2011. Sodišče je tu odločilo, da je stalno soočenje učencev z verskimi simboli (kot je križ v učilnici) dopustno. Odveč je poudariti, da je v konkretnem primeru šole na Polici šlo zgolj za kratek blagoslov šolskega objekta na slovesnosti ob njegovem odprtju.

Akademsko društvo Pravnik načelo ločitve cerkva in drugih verskih skupnosti od države spoštuje ter nasprotuje razglasitvi katerekoli cerkve ali druge verske skupnosti ali svetovnega nazora kot državnega. Ob tem opozarja, da je kot državni vrednostni nazor prav tako nedopustno razglasiti ateizem, agnosticizem ipd. Akademsko društvo Pravnik zato zagovarja pluralističen pristop, ki kot edini nevtralni pristop spodbuja spoštovanje, sobivanje in prisotnost vseh ver in svetovnih nazorov v javnem življenju.

Blagoslov šolskih objektov na slovesnosti ob odprtju je del dragocene slovenske tradicije in kulture ter lahko tako slovesnost samo obogati. Lokalne oblasti, starši, ravnatelji in učitelji sami najbolj poznajo krajevne običaje ter želje domačinov. Povsem neustrezno je zlorabljati tako tradicijo za poglobljanje ideoloških delitev in za ceneno nabiranje političnih točk. V skladu z načelom subsidiarnosti naj bo vprašanje organizacije slovesnosti ob odprtju lokalne šole stvar pristojnosti deležnikov v lokalni skupnosti, ne pa stvar vsiljevanja državnih pisarn.

Na drugi strani številnim slovenskim osnovnim šolam v času obnove šolskih prostorov svoje prostore začasno odstopijo krajevna župnišča. Tako je bilo tudi na Polici. Popolnoma ustrezno in normalno je, da si skupnosti, ki opravljajo splošnokoristno dejavnost, na lokalni ravni medsebojno pomagajo in sobivajo v sožitju.

Akademsko društvo Pravniki z zaskrbljenostjo spremlja zahteve po uvajanju sankcij za kratek blagoslov ob slovesnosti odprtja novega šolskega objekta. Te zahteve so po svoji naravi bližje načelom totalitarne države kot načelom svobodne demokratične ureditve. Akademsko društvo Pravniki zato pričakuje, da bosta izvršilna in zakonodajna veja oblasti zdržali politične pritiske uvajanja kazni za izvedbo preprostega blagoslova, ki bi ga bilo ekscesno umestiti v kategorijo nedovoljenih, prepovedanih ali celo kaznivih dejanj v javnem šolskem prostoru.

Ljubljana, 11. oktober 2017

Akademsko društvo Pravniki